

O D L O Č B A

Ustavno sodišče je v postopku odločanja o ustavni pritožbi A. A. iz Ž., ki jo zastopa B. B., odvetnik v Z., na seji dne 27. oktobra 2005

o d l o č i l o:

Sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. IV Cp 77/2004 z dne 13. 10. 2004 se razveljavi in se zadeva vrne temu sodišču v novo odločanje.

O b r a z l o ž i t e v

A.

1. V pravnem postopku zaradi razveze zakonske zveze, dodelitve mladoletnih otrok in plačila preživnine je sodišče prve stopnje s sklepom št. P 279/2003 z dne 2. 7. 2004 izdalo začasno odredbo, s katero je začasno uredilo varstvo, vzgojo in oskrbo mladoletnih otrok pravnih strank. Pritožnica (v pravdi tožena stranka) je zoper to odločitev vložila ugovor, ki ga je sodišče prve stopnje s sklepom št. P 279/2003, ki ima prav tako datum 2. 7. 2004, zavrnilo. Zoper sklep o zavrnitvi ugovora je vložila pritožbo, ki jo je Višje sodišče kot prepozno zavrglo.

2. V ustavni pritožbi, s katero izpodbija sklep Višjega sodišča o zavrženju njene pritožbe, pritožnica zatrjuje, da je pri vročanju sklepov sodišča prve stopnje prišlo do napake, ter da ji sklep, zoper katerega je vložila pritožbo, ni bil vročen dne 10. 9. 2004, kot je štelo Višje sodišče, temveč šele dne 17. 9. 2004. Dne 10. 9. 2004 naj bi ji bil namreč namesto sklepa, s katerim je bilo odločeno o ugovoru zoper izdano začasno odredbo in zoper katerega je dovoljena pritožba, pomotoma ponovno vročen sklep o izdani začasni odredbi, ki ji je bil vročen že dne 19. 7. 2004. Šele po ugotovljeni pomoti pa naj bi ji bil dne 17. 9. 2004 vročen sklep, zoper katerega je vložila pritožbo. Po pritožničinem mnenju je zato njena pritožba, vložena dne 27. 9. 2004, dopustna, Višje sodišče pa ji je s tem, ko jo je zavrglo, kršilo pravico do enakosti pred zakonom iz drugega odstavka 14. člena, pravico do enakega varstva pravic iz 22. člena in pravico do pravnega sredstva iz 25. člena Ustave.

3. Ustavno sodišče je v postopku preizkusa ustavne pritožbe na podlagi 5. člena ZUstS zaprosilo Okrožno sodišče v Kranju za pojasnila o okoliščinah v zvezi z vročitvijo njegovih sklepov št. P 279/2003 z dne 2. 7. 2004 pritožnici oziroma njenemu pooblaščenцу. Sodišče je pojasnilo, da je bil drugi sklep št. P 279/2003 z dne 2. 7. 2004 (s katerim je bilo odločeno o ugovoru in od vročitve katerega je začel teči rok za pritožbo) sestavljen dne 30. 8. 2004 ter da iz povratnic izhaja, da je bil ta sklep vročen pooblaščenki tožeče stranke dne 10. 9. 2004 in 16. 9. 2004, pooblaščenцу tožene stranke (sedaj pritožnice) pa dne 10. 9. 2004 in 17. 9. 2004. Sodišče je še pojasnilo, da je na povratnici, ki potrjuje prejem sklepa dne 17. 9. 2004, številka zadeve pomotoma označena z napačno letnico, zato je bila ta povratnica nerazporejena, najdena kasneje in v času odločanja Višjega sodišča ni bila pripeta sklepu. Sodišče je še navedlo, da se navadno vsak sklep vroča le enkrat in je zato zelo nenavadno, da je bil navedeni sklep strankama vročen dvakrat. Sodišče zato dopušča možnost, da je vročitev potekala tako, kot v ustavni pritožbi zatrjuje pritožnica. Sodišče dopušča možnost, da je bil dne 9. 9. 2004 s sodišča pomotoma res ponovno odpravljen sklep o začasni odredbi, ko je bila čez teden dni napaka ugotovljena, pa je bil odposlan še sklep, s katerim je bilo odločeno o ugovoru.

4. Senat Ustavnega sodišča je na seji dne 27. 9. 2005 sklenil, da sprejme ustavno pritožbo v obravnavo. Ustavno pritožbo je Ustavno sodišče v skladu s 56. členom Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 – v nadaljevanju ZUstS) poslalo sodišču, ki je izdalo izpodbijani sklep, ter v skladu z 22. členom Ustave nasprotni stranki iz pravnega postopka in jima omogočilo, da na ustavno pritožbo odgovorita. Odgovorila je nasprotna stranka iz pravde in med drugim navedla, da je njena pooblaščenka dne 10. 9. 2004 ponovno prejela sklep o izdaji začasne odredbe, ki ga je prejela že dne 8. 7. 2004, sklep o zavrnitvi ugovora pa je prejela dne 16. 9. 2004. Navedla je še, da če je sodišče strankama vročalo svoje odločbe istočasno, dopušča možnost, da tudi pritožnici sklep o zavrnitvi ugovora ni bil vročen dne 10. 9. 2004.

B.

5. Po pregledu spisa št. P 279/2003 Okrožnega sodišča v Kranju je Ustavno sodišče med drugim ugotovilo: da imata oba sklepa sodišča prve stopnje (sklep o izdani začasni odredbi in sklep, s katerim je bilo odločeno o ugovoru) isto številko (P 279/2003) in isti datum (2. 7. 2004); da je pri datiranju drugega sklepa št. P 279/2003, s katerim je bilo odločeno o ugovoru tožene stranke, očitno prišlo do napake, saj je na sklepu datum 2. 7. 2004, ugovor, o katerem je bilo z njim odločeno (sicer naslovljen pritožba), pa ima datum 23. 7. 2004; da sta k prvemu sklepu št. P 279/2003 z dne 2. 7. 2004 pripeti povratnica, iz katere izhaja, da je bil sklep vročen pooblaščenki tožeče stranke dne 8. 7. 2004, ter vročilnica, iz katere je razvidno, da je bil sklep vročen pooblaščenku tožene stranke (sedaj pritožnice) dne 19. 7. 2004; da so k drugemu sklepu št. P 279/2003 z dne 2. 7. 2004 pripeti dve povratnici, iz katerih je razvidno, da je bil pooblaščenki tožeče stranke sklep vročen dne 10. 9. 2004 in dne 16. 9. 2004, ter dve vročilnici, iz katerih je razvidno, da je bil pooblaščenku tožene stranke sklep vročen dne 10. 9. 2004 in 17. 9. 2004; da so obe povratnici in vročilnica z datumom 10. 9. 2004 k sklepu pripeti skupaj, posebej pa je k sklepu pripeta vročilnica z datumom 17. 9. 2004 ter da je na tej vročilnici navedena opravilna številka P 279/2004 (in ne P 279/2003 kot pri ostalih).

6. Pritožnica v ustavni pritožbi navaja, da vročilnica z datumom 17. 9. 2004 v času, ko je Višje sodišče odločalo o pritožbi pritožnice zoper sklep o zavrnitvi njenega ugovora, ni bila pripeta temu sklepu. Zatrjuje, da je bilo šele po izdaji izpodbijanega sklepa Višjega sodišča na podlagi poizvedovanja njenega pooblaščenca pri vpisniku sodišča ugotovljeno, v kateri spis spada vročilnica. To je potrdilo tudi Okrožno sodišče v Kranju, ki je pojasnilo, da je bila ta vročilnica zaradi napačno navedene letnice nerazporejena in šele kasneje najdena ter pripeta k sklepu. To potrjuje tudi dejstvo, da je vročilnica s tem datumom k sklepu pripeta posebej, medtem ko so povratnici in druga vročilnica pripeti skupaj.

7. Iz obrazložitve izpodbijanega sklepa Višjega sodišča izhaja, da je sodišče svoj sklep o tem, da je pritožničina pritožba prepozna, oprlo na podatke na vročilnici, ki je bila v času odločanja pripeta k sklepu, zoper katerega je bila vložena pritožba, in ki izkazuje vročitev tega sklepa pooblaščenku pritožnice dne 10. 9. 2004. Na podlagi podatkov s te vročilnice je sodišče sklepalo, da je bil izpodbijani sklep sodišča prve stopnje pritožnici vročen dne 10. 9. 2004 in je zato njena pritožba, vložena dne 27. 9. 2004, prepozna. Na podlagi navedb pritožnice, pojasnil sodišča prve stopnje in pregleda pravnega spisa je mogoče sklepati, da vročilnica, iz katere izhaja, da je bil s pritožbo izpodbijani sklep sodišča prve stopnje pritožnici vročen dne 17. 9. 2004, v času odločanja Višjega sodišča k sklepu ni bila pripeta, niti je ni bilo v pravnem spisu. Ne glede na to pa so bile iz podatkov v spisu že takrat razvidne nekatere druge okoliščine, ki bi jih moralo Višje sodišče upoštevati pri odločanju o tem, ali je vložena pritožba pravočasna, in se do njih opredeliti, pa tega ni storilo. Te relevantne okoliščine so zlasti dejstvo, da sta se v spisu nahajala dva sklepa sodišča prve stopnje z isto opravilno številko in z istim datumom, od katerih je bil eden očitno napačno datiran, ter dejstvo, da sta bili k sklepu, zoper katerega je bila vložena pritožba, poleg vročilnice, ki dokazuje vročitev pooblaščenku tožene stranke, pripeti dve povratnici, ki

dokazujeta dvakratno vročitev istega sklepa pooblaščenki tožeče stranke. Kot je pojasnilo tudi Okrožno sodišče v Kranju, ni običajno, da bi bil isti sklep stranki ali njenemu pooblaščenču vročen dvakrat. Ob tej ugotovitvi in dejstvu, da imata oba sklepa sodišča prve stopnje enako opravilno številko in datum, kar tudi kaže na možnost, da je pri vročanju sklepov sodišča prve stopnje prišlo do napake, bi moralo Višje sodišče natančneje raziskati okoliščine v zvezi z vročitvijo s pritožbo izpodbijanega sklepa. Zlasti bi se moralo opredeliti do zgoraj navedenih okoliščin in se ne zadovoljiti zgolj s sklicevanjem na priloženo vročilnico. Zaradi navedenega zgolj razlogi, s katerimi Višje sodišče v obrazložitvi izpodbijanega sklepa utemljuje svojo odločitev o zavrženju pritožnične pritožbe, ne zadoščajo kriterijem, ki jih Ustava v okviru jamstva obrazloženosti sodnih odločb zagotavlja v 22. členu.

8. Ustavno sodišče je zato izpodbijani sklep razveljavilo in zadevo vrnilo Višjemu sodišču v Ljubljani v novo sojenje. Ker je izpodbijani sklep razveljavilo že zaradi kršitve pravice iz 22. člena Ustave, se Ustavno sodišče ni spuščalo v presojo navedb o kršitvah drugih človekovih pravic. Višje sodišče v Ljubljani bo moralo, ko bo ponovno odločalo o pravočasnosti pritožnične pritožbe, upoštevati tudi za odločitev relevantne okoliščine, navedene v obrazložitvi te odločbe.

C.

9. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi prvega odstavka 59. člena ZUstS v sestavi: predsednik dr. Janez Čebulj ter sodnice in sodniki dr. Zvonko Fišer, Lojze Janko, mag. Marija Krisper Kramberger, Milojka Modrijan, dr. Ciril Ribičič, dr. Mirjam Škrk, Jože Tratnik in dr. Dragica Wedam Lukić. Odločbo je sprejelo soglasno.

Št. Up-831/04-23
Ljubljana, dne 27. oktobra 2005

Predsednik

dr. Janez Čebulj l.r.